

NOTAT

Afgørelser fra Arbejdstilsynet (AT) afgivet i 2022

Lovhjemmel

AT bekg. 110 § 6 stk. 1 foreskriver, at den projekterende af et bygge- og anlægsarbejde skal sikre, at arbejdsmiljølovgivningens regler kan overholdes under projektets gennemførelse og det gennemførte projekts vedligeholdelse. Lovgivningen er forbundet med et strafansvar i form af bøde eller fængsel i op til 2 år

AT's afgørelser ift. projekterende

AT udsteder anmærkninger, hvis det vurderes, at de projekterende har udarbejdet et projekt, som ikke kan udføres på en arbejdsmiljømæssigt forsvarlig måde.

De afgørelser, der er gennemgået i dette notat er udstedt fra perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022. I denne tidsramme har AT truffet 35 afgørelser vedrørende projekterende og rådgiveres pligter jf. At-bekg. 110:

<https://at.dk/regler/bekendtgørelser/projekterendes-raadgiveres-pligter-110/>.

Af disse er 12 rettet mod enten projekterende ingeniører, bygherrerådgivere eller totalrådgivere.

En afgørelse til projekterende og rådgivere træffes på grundlag af, at AT ved besøg på byggepladsen konstaterer, at en entreprenør udfører arbejder direkte efter et projekt, som ikke er arbejdsmiljømæssigt bygbart. De 35 afgørelser er alene et udtryk for det, der er "opdaget", og altså ikke alle de øvrige arbejder, hvor projekter måtte udfordre sikkerhed og sundhed.

Typer ansvar

For den projekterendes vedkommende, drejer overtrædelserne sig om bygbarhed, idet det er afgørende for de beskæftigede på byggepladsen, at de projekterende nøje overvejer, om det, der bliver projekteret og rådgivet om, kan bygges på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde. Ellers kan det potentielt føre til ulykker og nedslidning for de beskæftigede på byggepladsen - og/eller til omprojektering, hvilket resulterer i unødvendige meromkostninger.

Den projekterende kan i arbejdsmiljø sammenhæng også fungere som bygherrerådgiver. Et eksempel fra afgørelserne er, hvor en bygherrerådgiver ikke havde overvejet, om montering og trækning af nye elkabler over eksisterende installationer kunne udføres på en sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlig

måde. Da elektrikereren ikke kunne udføre opgaven forsvarligt, fik rådgiveren en anmærkning.

Et andet område, som Arbejdstilsynet har styrket indsatsen på i de senere år, er ergonomi. Som eksempel blev der udstedt en afgørelse til en projekterende ingeniør, da vedkommende ikke havde angivet, hvordan håndtering af et tungt dæksel skulle foregå under udførelse og senere vedligeholdelse. Den projekterende havde ikke specificeret, hvilket teknisk hjælpemiddel der skulle benyttes, og havde heller ikke inkluderet i sit design, at der skulle være plads til et sådant hjælpemiddel. De projekterende skal altså sikre, at der er plads til at anvende tekniske hjælpemidler. De skal ikke specificere hvilke hjælpemidler, men sikre, at der findes et hjælpemiddel, der kan anvendes til formålet.

Asbest er også et område, der igennem mange år har haft AT's fokus. I 2022 blev der blandt andet givet en anmærkning til en bygherrerådgiver, da vedkommende i sin rådgivning af klienten ikke havde rådgivet om, hvilke asbestundersøgelser der skulle foretages; det er rådgiverens pligt til at oplyse bygherren om eventuelle forundersøgelser. Dette understreger vigtigheden af, at bygherrerådgivere også besidder viden om arbejdsmiljø og -ansvar.

Arbejdsmiljøkoordinatorer

En stor udfordring for arbejdsmiljøkoordinatorerne er, at mange projektaktører og -ansvarlige ikke er bevidste om, at det er projekterende og rådgiveres ansvar, at projekter kan planlægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Den manglende viden medfører, at ansvaret for opgaverne - bevidst eller ubevidst - ofte videreføres til arbejdsmiljøkoordinatorerne, hvis opgave reelt kun er at koordinere.

Denne videreførelse af ansvar er problematisk, da arbejdsmiljøkoordinatorerne hverken har indsigten i detaljerne i projekterne eller kan forventes at have de nødvendige faglige kompetencer til at vurdere, om tekniske og arkitektoniske løsninger inde for alle fag, er arbejdsmiljømæssigt bygbare.

Konklusion: Indtænk arbejdsmiljø tidligt i projekteringen

Fokus bør ikke være, at der pålægges projekterende og rådgivere yderligere opgaver, men snarere, at der skal tilføres viden, der sikrer, at det allerede ved den indledende projektering nøje overvejes, om det enkelte projekt er arbejdsmiljømæssigt bygbart.

Det er derfor vigtigt, at projekterende og rådgivere er bevidste om, at det er deres ansvar at sikre, at projektet kan udføres inden for reglerne i arbejdsmiljølovgivningen og unødvendig omprojektering undgås!